

Garth Ennis és Steve Dillon Prédikátora van annyira jó képregény, hogy jelentősen átformált adaptációja is működik.

A kilencvenes évek egyik leghangosabb képregényes sikerét egy öntörvényű pap, egy makacs szőke és egy piás ír vámpír úti kalandjai aratták. A *Prédikátor* (*Preacher*) gyorsan a nagypályás DC leányvállalataként alapított, belemenősebb és sötétebb kiadványokban utazó Vertigo egyik zászlóshajója lett és komoly hullámokat keltett. A pozitív fogadtatás és az elragadtatott kritikák nemcsak megerősítették az idősebbeket célzó, provokatívabb füzetek fősodorbéli létjogosultságát, de a gyűjtéményes kiadások kövér értékesítési adatai a képregények evolúciójában is fontos mérföldkőnek számítottak. A *100 Bullets*, az *Y, az utolsó férfi* vagy a *Scalped* az így kitaposott úton mentek tovább, hogy csak a Vertigo legjobb, legismertebb címeit említsük.

Garth Ennis és Steve Dillon öt éven keresztül futó, hatvanhat füzetet és kilenc extra epizódot megért sorozatát nem ok nélkül emlegetik a valaha kiadott legjobb képregények között. A *Prédikátor* bizarr szuperhős-történetként, morbid szatiriként és kortárs moralitásjátékként is olvasható, ahol a hatvanas-hetvenes évek exploitation szellemisége a keresztény misztérium évezredes hagyományaival keveredik. Az ír származású Ennis vagány beszólásokkal, vérbő erőszakkal és a legkülönbébb szexuális aktusokkal telepakolt története a fantasy, a horror, az akció és a komédia izgalmas határvidékein kalandozik. A „menekülő szerelmesek” alapmotívumára felhúzott utazás az amerikai popkultúra mélyére vezet az olvasót, miközben pimaszul felforgatja a vonatkozó ikonográfiákat. A *southern gothic* súlyos párája a bűnös beton-

dzsungelt és a klasszikus westernt öleli körbe, az eszkatikus bibliai látomásokat gyakran a legprofánabb altesti humor ellenpontozza. Hősünk, a kiábrándult texasi prédikátor az őt megszálló túlvilági lénytől arról értesül, a Mindenható otthagya a kormányrudat és valahol a Földön múlatja az időt. A Genézis névre hallgató entitás szimbiózisba lép Jesse Custer tudatával és különleges hatalommal ruházza fel. A pap Isten Szavát birtokolva bárkit rá tud venni bármire, ami néha vicces következménnyel jár. Jesse egy álmos déli porfészekben véletlenül az egykori barátjába és egy hozzá csapódott vámpírba botlik. A hármastól indul, hogy a maga fizikai valóságában keressék Istent és közben keresztül-kasul bejárják Amerikát.

Ennis kiváló író, az utazás főszála tálcán kínálja a legkülönbébb ötletek egybeforrasztását. A központi küldetés mögött ráadásul ott a szerelem és a barátság, illetve a karakterek fokozatosan felfedett előtörténetei, melyek a cselekménybe ékelődve könnyedén biztosítják a történetfolyam állandó frissességét. A kiszámíthatatlanul bonyolódó cselekményt Steve Dillon összetéveszthetetlen vizuális világa teszi teljessé. A határozott rajzok, a kontrasztos színvilág, az apró részletek gazdagsága hibátlanul passzolnak az éjfélete sztorihoz. A provokatív vallási tematika annak idején megosztotta a közönséget, holott Ennis nem magával a hittel, hanem az azt kisajátító képmutatással tiszteletlen. Ahogyan többek között a vámpír-mitológiával, az ír szabadságharcral, a messiásokkal vagy a texasi lokálpatriotizmussal is. A képregény megalkuvásmentes, imponálóan pimasz tónusa elsősorban azokat hábo-

rítja fel, akik hajlamosak túlzottan komolyan venni a dolgokat.

Az angyalok és démonok, a varázserő vagy a vámpír ne tántorítson el senkit, a *Prédikátor* jóval mélyebb és tartalmasabb, mint első hallásra tűnhet. A hierarchikus, szigorú előírásokkal hatalmat gyakorló egyház és a valódi hit között feszülő ellentmondások mellett Ennis az amerikaiak kollektív tudatalattiját is alaposan megpiszkálja. A trió istenkereső küldetése során számos ikonikus helyszínre eljut és rengeteg izgalmas karakterbe botlik. New York, New Orleans, Alamo vagy épp Vietnam ugyanúgy fontos szerepet kapnak a sztoriban, mint a bevándorlás, John Wayne, a KKK vagy az atombomba. Ennis és Dillon zsenialitását az érzékelteti a legpontosabban, hogy bő kétezer oldalon keresztül képesek meghökkenteni a sokat tapasztalt olvasókat is. Az ügyesen csepegtetett információk, az előzmények újabb szeletei és a hajmeresztő fordulatok folyamatos mozgásban tartják a cselekményt. A *Prédikátor* egyszerre komplex és szilaj, kellemes anarchizmusa tudatos építkezés és gondos szerkesztés eredménye.

Az 1995-ben induló szériára a Tarantino-láz csúcán sokan gyorsan rá is ütötték a *tarantinoesque* címkét, de a *Prédikátor* csak részben hasonlít a rendező világához. Igaz, Ennis valóban emlékezetes karaktereket teremt és fantasztikus párbeszédet ír, ami egy időben törvényszerűen vonzotta a heves tarantinózást. Ez a fajta összehasonlítás már csak azért sem igazán szerencsés, mert a képregény jóval sötétebb, szeretlenebb és vadabb, mint QT korabeli filmjei. Ha mindenképp párhuzamot akarunk húzni, érdemes Robert Rodríguez és az *Alkonyattól pirkadatig* táján keressélnünk, de a *Prédikátor* itt is inkább hangulati egyezéseket mutat. Ahogyan mondjuk Sam Peckinpah, Jesús Franco vagy John Waters munkásságával is.

A fentiek fényében törvényszerű, hogy a *Prédikátor* megfilmesítése nagyjából két évtizede terítéken volt, de az sem meglepő, hogy a tervet sokáig kézről kézre adogatták. Ennis több forgatókönyvet is készített, az ezredforduló táján Kevin Smith és a Miramax került képbe, de a kényes vallási témák és a költségvetés körüli viták miatt semmi nem lett a filmből. Később az HBO foglalkozott a projekttel, a sorozat megírására felkért Mark Steven Johnson képről képre adaptálta

volna a képregényt, de a döntéshozók ezúttal is túl sötétnek és ellentmondásosnak találták az anyagot. A jogok végül az AMC birtokába kerültek, melynek egyik legnagyobb aktuális sikersorozata szintén egy erőszakos és sötét képregényen alapszik.

The Walking Dead egyre kínosabb unalomba fulladó, mégis változatlanul tisztos nézettséget produkáló szériájával ellentétben a *Prédikátor* alkotói nem követik szorosan a forrásművet. Az adaptációt levezénylő trió, az Apatow-istállóból indult Seth Rogen és Evan Goldberg, illetve a *Breaking Bad* íróstábjában nevet szerző Sam Catlin a képregényt alaposan ismerő keményvonalasoknak és a mezei nézőknek is kedvezni próbálnak. Közben akkurátusan áttemelik a fontosabb szereplőket, helyszíneket és eseményeket, teljesen átvárlják az időrendet és a karakterek közötti viszonyokat. Egyszerre kezelik nagyvonalú szabadsággal és szolgálai tisztelettel az alapanyagot, ami becsülendő vállalat, de olyan kötél-tánc is, amelynek magasságából rendre lepotyognak. Az adaptáció ennek ellenére sikeresnek mondható, a csökkenő nézőszám ellenére a sorozat megért három évadot és egyre több megfilmesíthetetlen tartott figurát keltett életre.

Rogennék a *Prédikátor* ide-oda száguldó cselekményét vélhetően költségvetési okok miatt az első évad egészében a

„Az amerikai pop-kultúra mélyére vezető az olvasót”

(Dominic Cooper és Ian Colletti)

képregény kiinduló helyszínén tartják. Szereplőink az utazós narratíva helyett egy texasi porfészekben keverednek mindenféle földi és túlvilági kalandokba, a sorozat gyakran ezért egy bizarr kisvárosi szappanoperára emlékeztet. Nem véletlen, hogy az évad fináljában egy markáns húzással útnak indítják a hősokeket, de a New Orleans-i mozgalmasabb második után a harmadik felvonás ismét egy szűkebb térben, a hírhedt családi birtokon játszódik.

A gondosan felépített időrend megbontásával az írók sokszor következetlenné tűnnek és számos problémát kreálnak maguknak. Az epizódról epizódra változó motivációk és attitűdök miatt a karakterek gyakran ellentmondanak önmaguknak és a viszonyaik is hirtelen változnak. Jesse Cutler gondosan felépített múltja a sorozatban kissé esetlegesen tárul fel, ami sokat elvesz a figura drámaiságából. Hasonló a helyzet a szerelmi szállal, az izzó szenvedély helyett Jesse és Tulip a képernyőn mint ha kifejezetten rühellnék egymást. A románc érzelmi hőfokát az is hűti, hogy bár önmagában mind Dominic Cooper, mind Ruth Negga remek választásnak bizonyul, a két színész között nem szikrázik a kémia. A trió harmadik tagjára ellenben tényleg nem lehet panasz. Az iszákos, magydumás és arany szívű ír vámpír a mozgóképen is ugyanolyan vagány és szórakoztató, mint eredetileg.

Az írók új elemekkel és mellékszálakkal is dúsítani próbálják a történetet, de ezek az ötletek túlnyomó részt úgy hatnak, mint Ennis és Dillon megoldásainak olcsóbb utánpótlásai. A szado-mazo kutyajelmezbe öltöztetett Mindenható vagy Hitler szerepeltetése papíron talán viccesnek tűnhetett, de nem igazán működik. A pofás és vérgőzös akciók ellenére a sorozat vizuális világa is vérszegényre sikeredett, a kortárs mezőnyben ennél ma már jóval magasabban van a léc. Kiváló viszont az antagonisták, különösen a titkos világösszesküvő szervezet és Herr Star megjelenítése. A kibővített szerepkörnek hála az apatikus német katona gyakran ellopja a showt. Bár a *Prédikátor* a képernyőn messze nem az a vad, mocskos és pokolian szórakoztató műfaji hullámvasutaszás, az adaptáció végeredményben célt ér. Hiába kaotikus a forgatókönyv, a forrás van annyira gazdag, hogy még sokáig lehet dézsmálni. A sorozat az írói zűrzavar és a kissé fantáziátlan megvalósítás ellenére is visszaad valamit az alapanyagból. Hogy ez sok vagy kevés, az persze nagyban függ attól, mennyire szeretjük a képregényeket.

PRÉDIKÁTOR (Preacher) – amerikai, 2015-2018. Készítők: **Sam Catlin, Seth Rogen** és **Evan Goldberg**. Kép: **Bill Pope, John Grillo**. Zene: **Dave Porter**. Szereplők: **Dominic Cooper** (Jesse), **Ruth Negga** (Tulip), **Joseph Gilgun** (Cassidy), **Lucy Griffith** (Emily), **W. Earl Brown** (Root), **Graham McTavish**. Gyártó: **AMC / Point Grey / Original Films**. 3 évad. 50 perc.